

ВИКЕНД НА ПРОКЛЕТИЈАМА

(18. и 19. август 2007.)

Петак 17. август 2007., око пола девет увече, аутобуска станица Велика Плана: око аутобуса се скупило четрдесетак особа који са нестрпљењем очекују полазак на дуго очекивани одмор на Црногорском приморју. Ту су и два планинара из Смедревске Паланке (чланови ПД Врбица из Велике Плане) који са нестрпљењем очекују полазак аутобуса, али из различитих разлога: први, искусан планинар са небројеним високогорским успонима, како би што пре заспао и колико–толико одморан дочекао сутрашњи дан, и други, такорећи почетник, како би коначно кренуо на толико очекивани први успон на врхове преко 2000 мнв.

Ујутру око пола четири стижемо у Беране и док остали очекују наставак пута ка мору, ми са ранчевима одлазимо у станични ресторан на јутарњу кафу, после чега таксијем стижемо до Вусања (преко Андријевице, Плава и Гусиња) и пријављујемо се пограничној полицији. Испоставља се да су оба дежурна полицајца својевремено служила војни рок у Смедеревској Паланци тако да нас врло љубазно дочекују и прихватају да вишак опреме (транспортни ранчеви са врећама, подметачима, шатором и другом опремом) оставимо код њих.

Задовољни што смо нешто пре планираног времена завршили процедуру у пограничној полицији и на сигурном оставили вишак опреме, у 5.30 у суботу 18. августа, крећемо на успон из Вусања (950 мнв) са циљем да попнемо Добру Колату (2528 мнв), Злу Колату (2534 мнв – највиши врх Црне Горе) и Колату (2556 мнв) која се налази на територији Албаније.

Зора у Вусању и долини "Ропојана" (5:45, 18.08.2007.)

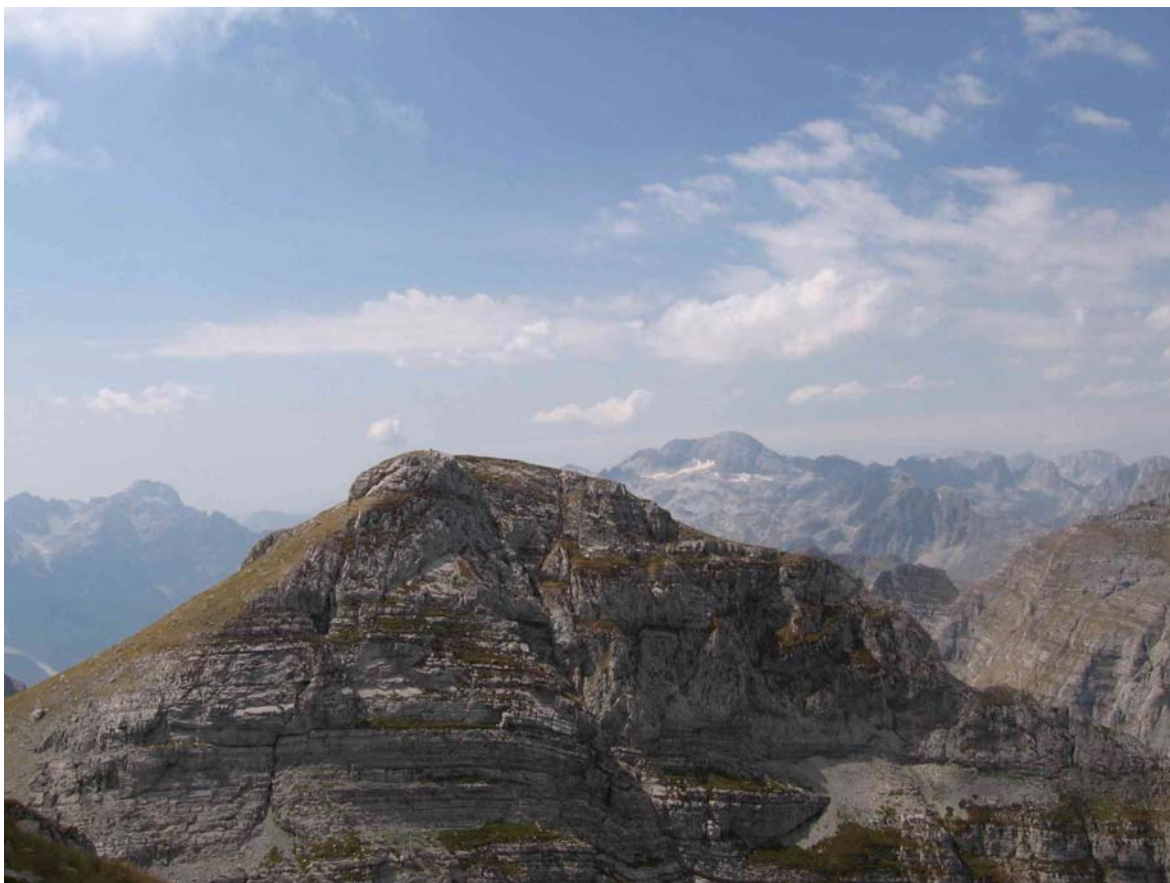
Уз пут правимо паузу за окрепљење поред потока, а убрзо после тога пролазимо поред катуна и бележећи ГПС-ом све успутне изворе воде и друге битне реперне тачке на стази, око два сата од поласка стижемо до последњег извора на путу за Колате. Овај извор ће нам бити од великог значаја у повратку јер су нам резерве воде пресахле пре него што смо очекивали, тако да предлажемо свима који имају намеру да пењу Колате да на овом извору напуне све посуде које су понели јер у наредних 7-8 сати неће имати могућност да се снабдевају водом. У наставку пута повремено конзумирамо врло укусне дивље малине које ће нам много више значити у повратку када будемо остали без воде и око три и по сата од поласка стижемо до ледене пећине из које нас "удара" хладан ваздух који делује врло освежавајуће.

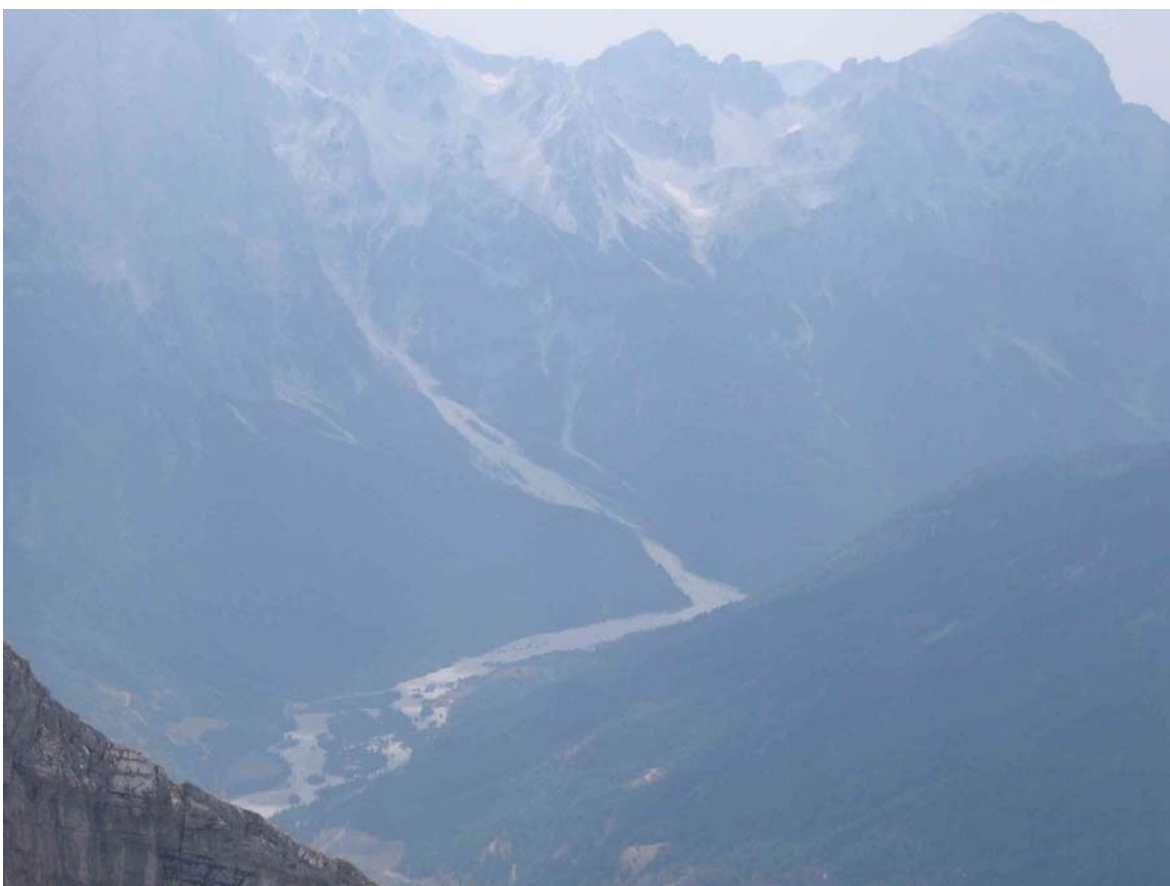
"Ледена" пећина (9:10, 18.08.2007.)

Настављамо даље и уз мање проблеме око проналажења стазе, преко снежника и мањег сипара, а не преко тераса куда смо се вратили, стижемо после нешто мало мање од шест сати од поласка, до превоја између Добре и Зле Колате. Ту правимо мању паузу и после пола сата излазимо на Добру Колату (2528 мнв). Ту одлучујемо да се раздвојимо и да искусни планинар, после повратка на превој, пење Злу Колату (2534 мнв – највиши врх Црне Горе) а одмах после тога и Колату (2556 мнв), док почетник одустаје од пењања Колате, већ пење само још Злу Колату. Договор је да се нађемо на превоју одакле се и креће у успон на сва три врха.

Призор који посматрамо са ових врхова је изузетан – на југу и југозападу, докле год се поглед пружа, моћне албанске Проклетије, непосредно "испод" (преко 1000 мнв) нас прелепа ледничка долина Валбоне, на северу назиремо Гусиње, итд. - на жалост временски услови су такви да видљивост није најсјанија, али то не умањује доживљај.

Поглед са Добре (2528 мнв) на Злу Колату (2534 мнв) (12:00, 18.08.2007.)

Поглед са Зле Колате (2534 мнв) на долину Валбоне (13:00, 18.08.2007.)

На врху Колата (2556 мнв) у Албанији (13:40, 18.08.2007.)

Повратак је прошао без већих проблема – као што је већ напоменуто мало смо кубурили са недостатком воде (то су колико толико надокнадиле дивље малине) тако да смо једва чекали да стигнемо до првог извора.

После нешто више од 11 сати, пређених 26 км и 1800 м успона и исто толико ниспона, вратили смо се до полицијске станице у Вусању. Само неколико минута пошто смо сели под надстрешницу почела је права провала облака са грмљавином. У том тренутку смо схватили да је одлука да обојица не пењемо сва три врха била исправна јер би нас у супротном невреме ухватило у планини што и није тако пријатно. Киша је лила око пола сата а нас је чекао пут до бивше војне карауле Застан – још око 7 км пута и 350 м успона, али сада са целокупном опремом. Успут смо свратили до "Савиног ока" да би се освежили и снабдели водом.

Ноћ је већ увелико "хватала" када смо стигли близу Застана – изненадио нас је оштар лавез паса – како смо из даљине видели светлост свеће очекивали смо да је ту неко од планинара, али псе нисмо очекивали. Полако смо се приближавали и уз помоћ батеријских лампи покушавали да утврдимо шта се дешава. Изненада је из карауле изашао човек и гласно узвикнуо: "Стој, не иди даље." Стали смо, човек је дошао до нас, представио се и после краћег разговора све је било јасно: у караулу се уселила албанска породица са својим стадима оваца и говеда, а караулу користи као мало већи катун. Пси које смо чули су три огромна шарпланинца, од којих је један везан а два су увек пуштена и, како нам је њихов власник рекао, врло су непријатни према непозваним гостима. "Домаћин" нас је упозорио да, због шарпланинаца, без његовог присуства не напуштамо зграду, тако да смо се договорили да нас сутра ујутру он испрати на путу за Маја Језерце. Сместили смо се у једну од празних просторија и после вечере, у "трону" заспали.

Недељно јутро нас је дочекало окупано сунцем, са малом облачношћу. Било је очигледно да нас очекује лепо време. Пошто смо претходног дана имали прилично тешку туру, у поход на Маја Језерце крећемо у 7:45, нешто касније него што је било планирано.

После краћег проласка кроз шуму убрзо смо стигли до граничног камена, напустили Црну Гору и наставили кретање територијом Албаније. Пролазимо поред напуштеног албанског бункера и користимо прилику да се фотографишемо на месту на коме је то до пре десетак година било незамисливо.

Призори постају све лепши и лепши, нарочито када после нешто више од сата хода стижемо у долину шест језера – тзв. "горске очи" на висини од 1700 до 1800 мнв. Изненадило нас је то што је неколико језера потпуно пресушило а остала су била са изузетно малим нивоом воде. Чак је и највеће језеро, које је требало да буде последња прилика за снабдевање водом, пресушило тако да смо били приморани да се вратимо неколико стотина метара назад да би се снабдели водом. Овога пута носимо већу количину воде како не би поновили грешку од јуче.

Настављамо даље а предео који нас окружује све мање личи на овоземаљски. Свуда око нас камен, голи и оштри врхови са сипарима у подножју који из даљине личе на снег и лед. Понегде, као да би нас подсетили на то да је ово ипак земља, наилазимо на бусен траве или непознату биљку која вероватно само овде успева. Тек у оваквом окружењу човек схвата колико је мали и слабашан у односу на величину и снагу природе.

После три сата хода стижемо до снежника, који и у августу изгледа моћно. Ипак, како је лето било врло топло, снежник је знатно мањи него иначе, тако да смо приморани да тражимо пролаз кроз стене између два снежника који су у "нормалним" годинама спојени што омогућава знатно лакши пролаз. Иначе, кретање по снежнику који није много стрм је прилично лагодно и у сваком случају лакше него по оштрим и нестабилним стенама које нас окружују. Док сунце немилосрдно пече а умор вас полако сустиже, поигравање са снегом је изузетно пријатно и освежавајуће.

Ускоро стижемо до превоја на 2250 (мнв) одакле се креће у завршни успон на врх. Правимо паузу за окрепљење и ту остављамо цепин односно штапове јер нас очекује пролаз кроз стену, сипар и крушљиви кулоар који су технички захтевнији него дотадашња стаза.

Овде је било језеро

На снежнику

Карактеристичан призор са Проклетија (12:30, 19.08.2007.)

И коначно после шест сати од поласка стижемо на циљ: Маја Језерце највиши врх Албаније и Проклетија (2694 мнв) делује импресивно. Свуда околу колико се поглед пружа изузетни призори које је тешко описати – једноставно то треба доживети. Уживамо у погледима на врхове Проклетија, на долину Валбоне... Иако видљивост није сјајна јер се облачност повећала то не умањује осећај среће и задовољства јер када човек дође на овакво место не може бити ни љут, ни мрзовољан, ни незадовољан – једноставно ту не постоји никаква врста негативне енергије.

Маја Језерце(2694 мнв)
(14:30, 19.08.2007.)

Маја Језерце(2694 мнв)
(14:30, 19.08.2007.)

Поглед са врха (2694 мнв) (14:40, 19.08.2007.)

Повратак пролази без икаквих проблема. За разлику од претходног дана залихе воде су потрајале до долине шест језера. Управо ту, код последњег језера сусрећемо групу планинара из Словачке. У овим крајевима су већ неколико дана, а долазе из долине Валбоне и планирају да сутра пењу Маја Језерце. У кратком разговору (лакше се споразумевамо на српском и словачком него на енглеском) размењујемо искуства, а затим настављамо даље ка Застану. И већ после неколико стотина метара, у близини границе између Црне Горе и Албаније сусрећемо групу планинара из Мађарске. И они ће преноћити у долини поред језера и планирају да сутрадан пењу Маја Језерце.

Призор са Проклетија
(15:20, 19.08.2007.)

Призор са Проклетија
(16:30, 19.08.2007.)

Поглед на Маја Језерце (16:40, 19.08.2007.)

После нешто мало мање од једанаест сати од поласка, пређених 20 км и око 1800 м успона и исто толико ниспона стижемо до Застана. Ту нас не очекује заслужени одмор јер смо одлучили да спакујемо ранчеве и одмах кренемо ка Вусању - још 7 км хода са целокупном опремом на леђима и око 350 м висинске разлике, овога пута у силаску. Поздрављамо се са "домаћинима" и настављамо пут. Већ је увелико пао мрак када смо стигли до Вусања где нас је чекао такси, којим одлазимо у Беране, одатле ноћним аутобусом до Младеновца и првим јутарњим возом од Младеновца до Паланке, где стижемо у понедељак 20. августа 2007. око 6:30.

Резиме: за 58 сати прешли смо 700 км аутомобилом, аутобусом и возом и препешачили 60 км (од тога 14 км са целокупном опремом) са укупно 4000 м успона и исто толико ниспона.

Дејан Ђорђевић